

# РЕШЕНИЕ

№ 961

гр. София, 11.07.2023 г.

## В ИМЕТО НА НАРОДА

**АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 10-ТИ ГРАЖДАНСКИ**, в публично заседание на двадесет и трети юни през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Цветко Лазаров

Членове: Ралица Димитрова  
Нина Стойчева

при участието на секретаря Павлина Ив. Х.  
като разгледа докладваното от Ралица Димитрова Въззивно гражданско дело № 20231000500779 по описа за 2023 година

Производството е образувано по въззивна жалба на Г. В. Г. срещу решение № 51/ 24.01.2023г. на СОС, IV първоинстанционен граждански състав, постановено по гр.д. №459/22г., с което е отказано разкриване на биологичния му произход по реда на чл.105 от СК.

Жалбоподателят излага, че обжалваното решение е неправилно, необосновано и незаконосъобразно. По делото са извършени много справки, за да се открие осиновителното дело, но без успех. Но това не е основание да не се извършат и други справки в различни институции, които той е поискал, за да се получи липсващата информация, включително и за рождените му родители. От решението не става ясно дали са правени и други справки, извън посочените в него, които са крайно недостатъчни, за да се установят биологичните родители. Разбрал е с решението, че делото по осиновяването не е намерено. По делото не е установено, че искането за разкриване на тайната на осиновяването е с користни цели. Запазването ѝ е несъвместима с широко приетите норми и ценности и с интереса на осиновения, с личностната автономия, с изграждането на идентичност чрез познаване на произхода, което е част от правото му на личен живот. Счита, че наличието

на наследствено заболяване и предотвратяване на близкородствени бракове е аргумент в полза на разкриване на тайната на осиновяването. Всичко това са обективни факти от действителността, които са съществени обстоятелства за осиновения от здравен, социален, морално- етичен или правен характер.

Затова моли въззивния съд да отмени обжалваното решение и да постанови друго, с което да уважи искането по чл.105 от СК.

Представителят на САП оспорва жалбата.

Съдът като взе предвид доводите на страните и събраните доказателства в първоинстанционното и въззивно производство по реда на чл.235 от ГПК, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

Съдът е сезиран с молба по чл.105 от СК. В нея молителят Г. Г. твърди, че е осиновен и иска да открие биологичните си родители. Поддържа, че непознаването на биологичния род може да доведе до кръвосмешение, да предпази поколението си от такива връзки. Счита, че узнаването на биологичния му произход е свързано с идентичността му кои са родителите му и биологичните му роднини. Като важно обстоятелство се сочи, установяването на генетичната предразположеност към някои заболявания, тъй като дава възможност за профилактика, диспансеризация към някои заболявания, скрининг на рискови групи и други здравни мерки при налични данни за фамилна обремененост. Като важни обстоятелства посочва: правото да познава своя произход, биологичните си родители и роднинския им кръг, превенция срещу възможността от обвързване или сключване на брак от страна на низходящи на молителя с биологични родственици, установяването на генетична предразположеност към някои заболявания. Пзовава се на чл.8 от ЕКЗПЧОС. Искането му по чл.105 от СК не е обосновано с корисни цели, а за изграждане на личностна идентичност. Затова моли съда да уважи молбата му по чл.105 от СК.

Не е спорно, а и видно от акт за раждане № 1631/03.01.1972г., издаден от БлНС- София е, че с решение № 540/05.10.1971г. на Софийски селски съд е допуснато осиновяване на детето Г. В. Г., родено на \*\*\*\*\*г. от Г. С. В. и В. Г. В. при условията на пълно осиновяване.

По делото не е приложено гр.д. № 540/71г. за осиновяването на молителя, тъй като видно от писмо на РС- Костинброд то не е намерено.

Поради това и поради липсата на друга информация за биологичните родители те не са призовани от първоинстанционния съд и не са изслушани по реда на чл.105 от СК.

Пред СОС са приети писма от СРС, СРЗИ, МЗ- РЗИ- София област, МЗ, АСП, от които се установява, че не е намерена информация за момче, родено на \*\*\*\*\*Г., включително и в ДМСГД.

Съдът е постановил решение, с което е отказал да допусне разкриване на тайната на осиновяване чрез предоставяне на достъп до информация за биологичния произход на молителя.

Пред настоящата инстанция нови доказателства са допуснати. Събрана е информация от СО като от район „Триадица“ е постъпил акта за раждане на молителя, който вече се съдържа по делото. Получени са писма от СРЗИ,

Община Златица, Община Етрополе и Община Пирдоп. Няма получена информация за биологичните родители на жалбоподателя.

Въззивният съд също не е призовал биологичните родители на молителя за изслушване, тъй като те са неизвестни.

При така установената фактическа обстановка от правна страна съдът приема, че предмет на въззивно разглеждане е искане по реда на чл.105 от СК.

Въззивният съд се произнася служебно по валидността на първоинстанционното решение, по допустимостта му в обжалваната част, а по отношение на правилността му е обвързан от посоченото в жалбата-чл.269 от ГПК, с изключение на допуснато нарушение на императивна материалноправна норма.

Първоинстанционното решение е валидно и допустимо.

Активно материалноправно легитимиран да сезира съда с искане за предоставяне на информация за произхода е навършилият шестнадесет години осиновен или неговите осиновители. Притежателите на тези две качества имат правна възможност да поискат разкриване на тайната на осиновяването и са надлежна страна по делото. Само на тях законът признава правен интерес от провеждането на това производство. В производството по чл.105 от СК осиновеният не упражнява субективно потестативно право, а правна възможност, предоставена му от закона. При

осъществяването ѝ по реда на охранителното производство няма насрещен правно задължен субект, не се формира сила на пресъдено нещо и съдът следи служебно да не бъдат накърнени интересите на трети лица, каквито могат да са биологичните родители.

Произходът на човек може да се определи като част от личния му и семеен живот. Разпоредбата на чл.8 от ЕКЗПЧОС установява правото на личен и семеен живот, на неговата неприкосновеност. Тя предвижда недопустимост на намесата на държавата в упражняването на това право, освен в случаите, предвидени в закона и необходими в интерес на националната и обществена сигурност. Произходът, като част от личния живот на един човек, и правото му да го познава, кореспондира на правото на друг индивид, на също такъв личен живот. Осиновяването предполага заличаване на връзката с биологичното семейство и създаване на такова между осиновения и осиновителите. Връзката между тях е важна за обществото, защото е основана на същите ценности, както при формираните на биологична връзка семейства. Разкриването на данни за биологичния произход на осиновения от една страна е правна възможност за него, но от друга е навлизане в личния живот на биологичния родител. Налице е колизия между интереси, свързани с правото, произтичащо от чл.8 от ЕКЗПЧОС. Както осиновения, така и родителят по биологичен произход има право да защити личния си живот и именно това следва да бъде отчетено от съда при разглеждане на молба по чл.105 от СК. Той трябва да намери баланса между тези два интереса, така че те да не бъдат накърнени и застрашени. Съдът може да даде предимство на този на осиновения само в предвидените в закона случаи, а именно съществуването на важни обстоятелства, които могат да са от различно естество и не могат да бъдат използвани с неморални и користни цели.

Производството по чл.105 от СК изисква от съда да обсъди и направи преценка дали са налице важни обстоятелства, свързани с осиновения, за да предостави достъп до информация за биологичния му произход. В тежест на молителя е да докаже важните обстоятелства, които са от значение за неговият живот и здраве и които да налагат предоставяне на данни за биологичния му произход. Поради охранителния характер на производството съдът е този, който следва да защити както обществения, така и частния

интерес, включително и този на биологичните родители, когато те са известни. Именно за това СК изисква те да бъдат изслушани. Тяхното становище няма задължителен характер за съда, но изразен категоричен отказ от страна на биологичния родител за разкриване на тайната на осиновяването може да бъде преодоляна от доказаните в производството важни обстоятелства.

Видно от доказателствата по делото е, че Г. Г. е осиновен и е навършила шестнадесет години към датата на сезиране на съда с молбата по чл.105 от СК. Той има право по силата на закона да поиска разкриване на информация за биологичния си произход.

Предпоставка за уважаването на искането е наличието на важни обстоятелства, които налагат това. Законът не дефинира понятието важни обстоятелства. Те трябва да се преценяват съобразно твърденията в молбата, на което да кореспондира необходимостта от разкриване на тайната на осиновяването и във всеки конкретен случай. В решение № 161/19.01.2021г., постановено по гр.д. № 1179/20г., ВКС, IV г.о. е посочено, че „важни обстоятелства“ по смисъла на чл. 105 СК са всички тези факти от обективната действителност, които са свързани със съществени за осиновения обстоятелства - от здравен, социален, морално-етичен или правен характер и при наличието на които за него биха се породили определени правомерни правни последици, респективно такива, които са свързани с гражданскоправния, здравния, социалния му статус, с неговия мироглед и душевен живот, при съобразяване на съществуващите в обществото морално-етични правила и при зачитане на личния и семейния живот както на осиновения, така и на неговите осиновители и биологични родители, като ограниченията на правото на личен живот на осиновения, част от което е и правото му да познава произхода си, трябва да се прилагат стеснително и с необходимия баланс между личния и обществения интерес.

Съдът е длъжен да изследва връзката между важните обстоятелства, посочени от молителя, и необходимостта от разкриване на биологичния произход. Дали те са основателна причина осиновеният или осиновителите да разберат кои са рождените родители. Затова законодателят предвижда разкриването на биологичния произход като изключение. Съгласно чл.30, ал.1 от Конвенцията за защита правата на децата и сътрудничеството в

областта на международното осиновяване в сила за Р България от 01.09.2002г., компетентните органи обезпечават запазването на информацията, с която разполагат относно произхода на детето и по – специално тази относно самоличността на неговите родители, както и данните за здравословното състояние на детето и родителите му. Ал. 2 на същата разпоредба създава задължение за компетентния орган да осигури достъп до тази информация доколкото това е допустимо, съгласно законодателството на съответната държава. Семейният кодекс е предвидил такава възможност с разпоредбата на чл.105, но е обвързал предоставянето на информация за произхода на осиновения само при съществуването на важни обстоятелства. В случая въззивникът е посочил като такива: изграждането на идентичност, за избягване на кръвосмешение, за наличието на генетична предразположеност към заболявания. Те обаче не могат да се приемат като важни обстоятелства по смисъла на чл.105 от СК. / Опр. № 160/15.03.2022г. по гр.д. № 3475/21г., ВКС, IV г.о., постановено по реда на чл.288 от ГПК/

От друга страна по делото не беше събрана информация относно биологичния произход на въззивника, а само наличието на такава и при доказани важни обстоятелства обосновава разкриване на тайната на осиновяването. Не се откри и делото по осиновяването, където би могла да се съдържа някаква информация относно биологичните родители.

Несъстоятелен е мотивът, изложен в писмените бележки, че следва да се разкрие тайната на осиновяването, за да му се даде възможност да извършва справки в различни общини. Не това е смисълът на въвеждането на разпоредбата на чл.105 от СК, а осигуряване на информация за биологичния произход, когато тя обективно съществува и е известно мястото, от където може да бъде получена. Издирването ѝ на различни места противоречи на смисъла на закона.

Изложеното налага извод за неоснователност на искането на Г. Г. по чл.105 от СК.

Поради изложеното обжалваното решение следва да бъде потвърдено.

По разноските.

Разноски не са поискани от жалбоподателя, а и такива не следва да му се присъждат за настоящата инстанция с оглед изхода на спора.

Воден от горното, съдът

**РЕШИ:**

ПОТВЪРЖДАВА решение № 51/ 24.01.2023г. на СОС, IV  
първоинстанционен граждански състав, постановено по гр.д. №459/22г.

Решението подлежи на обжалване от Г. В. Г. и да се протестира от  
САП пред ВКС в едномесечен срок от съобщението.

Председател: \_\_\_\_\_

Членове:

1. \_\_\_\_\_

2. \_\_\_\_\_